

Rädda Barnen

Dagsläget för barn och unga i asylprocessen

2017-11-08

Bakgrund till lägesbilden

Rädda Barnen har kontakt med många barn och unga genom bl a:

Rädda Barnens Stödlinje – ca 2500 samtal sedan starten i november 2015

Rädda Barnens lokalföreningar – ca 190 lokalföreningar runt om i Sverige

Vikten av ett gott mottagande

Forskning visar att barn som flytt ensamma lider av psykisk ohälsa i större utsträckning än man tidigare trott.

- Tex visar norsk forskning att nästan hälften har en psykiatrisk diagnos, där den vanligaste är PTSD.
- Relativt ny svensk forskning från Uppsala Universitet visar att situationen ser lika allvarlig ut i Sverige. Studien baseras på 208 barn som kommit ensamma till Sverige, som screenats under 2016. Studien visar bl a att 30 % av barnen har självmordstankar.

Resursstarka, men ofta också sårbara!

Problemformulering

Rädda Barnen ser att barn i asylprocessen aldrig varit så utsatta som de är nu.

Nuvarande system skapar psykiska ohälsa för de barn och unga som befinner sig i asylprocessen.

Sverige ger i dag inte de barn som flytt hit de förutsättningar som de behöver och har rätt till.

”Jag kan inte sova och har ont i huvudet ofta. Det gör ont i bröstet. Det är som om det onda rör sig runt i kroppen. Jag vill mest bara stanna på mitt rum.”

Barn till Rädda Barnens Stölinje

Otydlig asylprocess och långa handläggningstider

- Barns ärenden har inte prioriterats = många barn har väntat mycket länge och ändå inte fått beslut ännu och många har hunnit fylla 18 år under väntetiden.
- Barn och unga bollas mellan myndigheter.
- Asylprocessen är väldigt otydlig för barn och informationen som barn får om asylprocessen och vad det innebär att söka asyl är bristfällig.
- Barn hör av sig till oss för att de inte förstår processen, t ex för att de inte vet hur de ska lyckas bevisa sin ålder eller sin identitet, eller för att de inte får kontakt med sin jurist, t ex i samband med överklagan.

Röster från Rädda Barnens Påverkansråd - om långa handläggningstider

” Man borde inte behöva vänta så länge på sitt besked. Förr gick det snabbt. Nu är det för svårt. Man klarar sig mycket bättre om man får besked snabbt, oavsett om det är positivt eller negativt. Det är för psykiskt påfrestande att gå och vänta så länge.”

”De tror att mitt problem är att någon inte lyssnar, men det är inte problemet. Problemet är utanför. Psykolog är inte lösningen. Jag känner många som väntar länge på svar. De får ingen intervju. De mår dåligt varje dag för att de inte får svar.”

Röster från Rädda Barnens Påverkansråd

- om otydlighet i asylprocessen och att inte få rätt stöd i det

”Vi kan inte språket, vi kan inte förklara, vi behöver hjälp, men advokaten bryr sig inte. Jag förstår inte mina brev som jag ska godkänna. Och advokaten förklarar inte. Då säger Migrationsverket, du berättade inte, du sade fel.”

”Man får inte bra advokat. Hon bara fanns där. Hon hjälpte mig inte. Hon skickade inte mina svar till Migrationsverket. Jag var besviken och jag gick till Migrationsverket, men de sade, vi ger dig bara en advokat, om du inte är nöjd, det hjälper inte.”

Röster från Rädda Barnens Påverkansråd

– om otydlighet i asylprocessen och att inte få rätt stöd i det

”När jag ringer så säger han, jag kör bil, jag äter middag, jag är upptagen. De tar bara pengar, de bryr sig inte. Efter fyra månader kanske de kommer och pratar med skolan. Varför får god man ha så många ungdomar? De hinner inte. Varför ska en god man ha 15 ungdomar? De säger ”jag har 15 ungdomar”, men fan, varför ska de ha 15 ungdomar? Min god man glömde skriva in mig i skolan.”

Väntetiden fortsätter även efter beslut - påverkar även barn i familj

- Väntan fortsätter ofta, speciellt för barnfamiljer som bor på anläggningsboenden, då kommunen de anvisats till inte kan ordna bostad.
- Väntan kan bli väldigt lång och familjer ”sitter fast” och kan inte påbörja livet igen.
- Många kommuner ger tidsbegränsade kontrakt på genomgångsbostäder.
- Påverkar familjen och barnens hälsa även efter besked, speciellt vid TUT och när dessa ska förnyas.
- Påverkar familjens möjligheter att tryggt kunna landa i det nya samhället (och därmed deras möjligheter till samhällsetablering).

Familjeåterförening

Många barn har inte längre rätt att återförenas med sina föräldrar. Detta trots att barnets rätt till sina föräldrar är tydligt formulerat i Barnkonventionen.

- Vissa barn har föräldrar här, men befinner sig själva utanför Sverige
- Vissa barn befinner sig här, men har föräldrar utanför Sverige
- De barn som fortfarande har rätt att återförenas behöver vänta tre år.

"Varför finns det gränser som delar familjer?"

Ungdom till Rädda Barnens
Stödlinje

"Hon säger, tänk inte på oss, men jag kan inte tänka så. Jag kan inte leva i trygghet här medan de svälter där."

Ungdom i Rädda Barnens Påverkansråd

Boenden och förflyttningar

Barn har flyttats runt.

- Boenden öppnat och stängt.
- Kommuner har plockat "hem" barn.
- Placeringar upphört mot barns vilja.
- Barn har fyllt 18.
- Barn i nätverkshem särskilt utsatta
- Övergrepp på boenden

"Vissa familjer tar bara ett barn för pengar. När socialen kommer de städar och köper kaka. Men när socialen går så försvinner de. Jag blir ledsen och besviken. Jag är barn. Jag behöver få lära mig från vuxna vad som är rätt. Jag blir besviken när jag märker att de ljuger. Min mamma skulle inte göra så."

Ungdom i Rädda Barnens Påverkansråd

Barn som försvinner

Barn och unga som är på flykt, i asylprocessen eller som fått avslag är särskilt sårbara vad gäller människohandel.

Några anledningar till att barn försvinner är bl a att de saknar korrekt info om t ex asylprocessen, vad som gäller kring avslag/överklagan eller att de behandlas illa på sitt boende.

Barn som försvinner

Exempel på vad barn kontaktar oss om:

- Frågor om innebörden i beslut från Migrationsverket eller Socialtjänsten
- Hjälp med översättning, att förstå beslut
- Frågor om hjälp med att få kontakt med advokat inför överklagande
- Frågor om hur det är i Afghanistan och vilken hjälp man kan få där
- ”Vad händer om jag gör så, vad händer om jag gör så?”

Söker information för att kunna ta informerade beslut

Sammanfattning

- De barn som är asylsökande idag har oftast väntat väldigt länge.
- De har varit utsatta för mycket innan och på vägen hit.
- De fortsätter här att leva i ovisshet och otrygghet
- De ifrågasätts och utsätts i värsta fall för hot och trakasserier från okända människor men kan också bli svikna av de som ska ta hand om dem, så som boendepersonal, gode män och familjehem.
- Asylprocessen (inte bara utfallet av den) påverkar hälsan, som är en viktig faktor för att kunna etablera sig i Sverige. Detta gäller både barn och deras ev föräldrar..
- Starka och handlingskraftiga barn, men trots det, så är situationen ohållbar.

”Boendet säger nej, vi får mindre pengar så ni får inga aktiviteter. Om man fixar aktiviteter så mår ungdomar också bättre. På helgen har jag inga kompisar och mina pengar räcker inte för att gå ut och göra någonting. Jag behöver att boendet hjälper mig. Varje helg har jag tråkigt, jag är bara hemma. Det känns som en bomb inuti mig. De säger, vi köper bara mat. Men det är inte bara mat man behöver. Vi är inte djur, vi är människor, vi behöver andra saker också för att leva.”

Rapportsläpp 22 november

INBJUDAN TILL RAPPORTSLÄPP OCH HEARING 2017-11-22

”LYSSNA PÅ MIG!”

– BARNES RÖSTER OM ASYLPROCESSEN OCH FÖRSLAG TILL FÖRBÄTTRINGAR

I närmare 2400 samtal till Rädda Barnens Stödlinje har barn och unga i asylprocessen fått berätta om hur de mår, vilka problem de möter och vad de skulle önska få för stöd och hjälp. Nu kommer en rapport som sammanställer barns och ungas egna utsagor.

I rapporten kommenterar också ungdomar från Rädda Barnens påverkansråd och Ensamkommandes Förbund hur läget ser ut just nu, vad som kan bli bättre och hur man skulle kunna nå dit.

Den 22 november presenteras rapporten i sin helhet och ungdomar som medverkat i den ger sin bild. Därpå följer ett panelsamtal.

Medverkar gör bl a:

Ing-Marie Wieselgren (Uppdrag Psykisk Hälsa), Elisabeth Dahlin (Rädda Barnen), Johanna Jönsson (C), Åsa Lindhagen (MP)

Moderator: Ola Mattsson, Sverigechef Rädda Barnen

Arrangör: Rädda Barnen och Centerpartiet

Datum: 22 november 2017

Tid: 14.15-15.45

Plats: Ledamotshuset, Mynttorget 2

Registrering och kaffe från 13.30.

Anmälan sker via mail till:
caspian.rehbinder@riksdagen.se

Anmälan till

caspian.rehbinder@riksdagen.se

”Vi ensamkommande har bara varandra, men Migrationsverket skiljer oss åt. Man blir van vid sitt boende, sitt rum, sina kompisar, sin skola, men de flyttar oss.”

”Man klarar sig mycket bättre om man får besked snabbt, oavsett om det är positivt eller negativt. Det är för psykiskt påfrestande att gå och vänta så länge.”

Rapporten är skriven inom Rädda Barnens projekt ”Lyssna på mig!”, som drivs i samverkan med Ensamkommandes Förbund, med finansiering av Allmänna Arvsfonden.

Rädda Barnens Stödlinje

Har du flytt till Sverige? Är du ung? Eller förälder? Vill du prata med någon? Ring oss! Samtalet kostar inget och du får vara anonym.

0200 - 77 88 20

15⁰⁰-18⁰⁰

Save the Children's Helpline

Did you flee to Sweden? Are you young? Or a parent? Do you need someone to talk to? Call us free of charge. You can be anonymous.

www.raddabarnen.se/helpline

Rädda Barnen

TACK!

Rädda Barnen